

I

(Uznesenia, odporúčania a stanoviská)

STANOVISKÁ

EURÓPSKA CENTRÁLNA BANKA

STANOVISKO EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKY

zo 7. augusta 2008

k návrhu na zmenu a doplnenie smernice 98/26/ES a smernice 2002/47/ES

(CON/2008/37)

(2008/C 216/01)

Úvod a právny základ

Európska centrálna banka (ďalej len „ECB“) prijala 22. mája 2008 žiadosť Rady Európskej únie o stanovisko k návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 98/26/ES o konečnom zúčtovaní v platobných systémoch a zúčtovacích systémoch cenných papierov a smernice 2002/47/ES o dohodách o finančných zárukách, pokiaľ ide o prepojené systémy a úverové pohľadávky ⁽¹⁾ (ďalej len „navrhovaná smernica“).

Právomoc ECB zaujať stanovisko je založená na článku 105 ods. 4 prvej zarážke Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva. V súlade s článkom 17.5 prvou vetou rokovacieho poriadku ECB prijala Rada guvernérov toto stanovisko.

Zmeny a doplnenia smernice 98/26/ES

1. Nočné zúčtovanie

ECB podporuje rozšírenie ochrany v článku 3 ods. 1 smernice 98/26/ES ⁽²⁾ o služby nočného zúčtovania, ktoré je nevyhnuté vzhľadom na skutočnosť, že proces nočného zúčtovania je stále čoraz častejšie využívaný systémami na uľahčenie zúčtovania hromadných a maloobchodných prevodov.

2. Ochrana kolaterálu pred účinkami konkurzu

2.1. ECB navrhuje ďalšiu zmenu alebo doplnenie článku 9 ods. 1 smernice 98/26/ES z nasledovných dôvodov. Podľa článku 9 ods. 1, práva ECB a centrálnych bank členských štátov ku kolaterálu, ktorý sa im poskytol, nie sú dotknuté konkurzným konaním voči účastníkovi alebo protistrane, ktorá kolaterál poskytla. Takýto kolaterál sa môže použiť na uspokojenie týchto nárokov. Určitá nejednoznačnosť by mohla vzniknúť, ak by sa článok 9 ods. 1 vykladal tak, že kolaterál poskytnutý v súvislosti s operáciami

⁽¹⁾ KOM(2008) 213 v konečnom znení.

⁽²⁾ Smernica Európskeho Parlamentu a Rady 98/26/ES z 19. mája 1998 o konečnom zúčtovaní v platobných systémoch a zúčtovacích systémoch cenných papierov (Ú. v. ES L 166, 11.6.1998, s. 45).

centrálnych bank, vrátane núdzových operácií je chránený len od účinkov konkurzného konania začať proti účastníkovi systému prevádzkovaného centrálnou bankou alebo protistrane centrálnej banky, ktorý centrálnej banke kolaterál poskytol. Pri hodnotení ochrany kolaterálu poskytnutého centrálnym bankám pre úverové operácie centrálnej banky podľa smernice 98/26/ES vzniká nejasnosť, či ochrana priznaná centrálnym bankám zahŕňa poskytnutie kolaterálu pochádzajúceho od tretej osoby, ktorá nie je účastníkom systému prevádzkovaného centrálnou bankou alebo protistranou centrálnej banky.

- 2.2. V súčasnosti sa zdá, že niektoré členské štáty transponovali článok 9 ods. 1 smernice 98/26/ES spôsobom, ktorý nechráni kolaterál poskytnutý centrálnym bankám treťou osobou, ktorá nie je jedným z účastníkov alebo protistrán centrálnej banky, zatiaľ čo väčšina členských štátov transponovala článok 9 ods. 1 tak, že sa vyslovene poskytuje ochrana kolaterálu poskytnutému centrálnym bankám takými tretími osobami. Navyše, niektoré členské štáty transponovali znenie predmetného ustanovenia doslovne a v týchto jurisdikciách je predmetom výkladu otázka, či záruka poskytnutá centrálnym bankám takými tretími osobami je chránená.
- 2.3. Vo svetle vyššie uvedeného, spresnenie znenia článku 9 ods. 1 smernice 98/26/ES by zabezpečilo zosúladenie ochrany kolaterálu poskytnutého centrálnym bankám akoukoľvek treťou osobou vrátane, nie však výlučne, osôb pridružených k účastníkom systému prevádzkovaného centrálnou bankou alebo protistranou centrálnej banky. Tým by sa zabezpečila právna istota vo vzťahu k úveru zabezpečenému kolaterálom, ktorý poskytli centrálny banky, a osobitne tiež ochrana moderných služieb združovania likvidity, napríklad v TARGET2 voči platobnej neschopnosti akejkoľvek tretej osoby poskytujúcej kolaterál za účastníka systému prevádzkovaného centrálnou bankou. Táto reforma by mala obzvlášť význam pre likvidné operácie centrálnej banky v čase finančných ťažkostí, keď sa dá očakávať, že likvidita poskytnutá protistrane môže byť zabezpečená treťou osobou za protistranu vo forme kolaterálu.

3. Účasť v systéme

- 3.1. Článok 2 písm. f) smernice 98/26/ES umožňuje členským štátom považovať „nepriameho účastníka“ za „účastníka“, ak je to odôvodnené z hľadiska systémového rizika a pod podmienkou, že nepriamy účastník je známy pre systém. Byť „známy systému“ je užitočná požiadavka, keďže systém by inak nebol schopný identifikovať, na ktorých nepriamych účastníkoch sa ochrana priznaná systémom vzťahuje. Preto by sa malo prijať ustanovenie do vymedzenia pojmu „nepriameho účastníka“, ktoré by vyžadovalo, aby bol nepriamy účastník známy prevádzkovateľovi systému. Tým sa taktiež uľahčí povinnosť prevádzkovateľa systému podľa článku 10 druhého odseku, oznámiť členskému štátu, ktorého právo je uplatniteľné, účastníkov v príslušnom systéme, vrátane akýchkoľvek možných nepriamych účastníkov, ako aj akúkoľvek zmenu, ktorá sa ich týka.
- 3.2. Aby sa predišlo pochybnostiam, tak pojem účastník, ako aj pojem nepriam účastník by sa mali zmeniť a doplniť za účelom vyjasnenia, že tieto definície sú taxatívne a zahŕňajú len špeciálne druhy osôb vymenované vo vymedzení pojmov. Akékoľvek rozdiely v uplatňovaní by mohli ohroziť ochranu priznanú smernicou 98/26/ES systémom, ktoré vykonávajú činnosť cezhraničného charakteru.
- 3.3. Takisto pojem „systém“ v definícii účastníka a nepriameho účastníka by sa mal v prípade potreby nahradiť novo vymedzeným pojmom „prevádzkovateľ systému“, vzhľadom na skutočnosť, že systémy obvykle nemajú právnu subjektivitu a je to prevádzkovateľ systému, ktorý koná ako účastník v inom systéme a tým zabezpečuje vzájomne prepojenú účasť medzi systémami.

4. Vymedzenie pojmu systém

- 4.1. Vymedzenie pojmu systém podľa článku 2 písm. a) smernice 98/26/ES by sa malo zmeniť a doplniť. Pojem „systém“ by mal primerane odrážať celé spektrum existujúcich dohôd tak, aby sa ochrana priznaná smernicou 98/26/ES uplatňovala na čo najširší možný počet systémov, čím sa minimalizuje systémové riziko. Predovšetkým, súčasné vymedzenie pojmu v článku 2 písm. a) prvej a druhej zarážke nepresne vyjadruje spôsob, akým sa väčšina systémov zriaďuje. Vo väčšine systémov, dohoda o zriadení systému nie je jednoducho len zmluva medzi účastníkmi, ale súbor pravidiel a predpisov pre fungovanie systému, ktoré sú prijaté prevádzkovateľom systému alebo prostredníctvom právnych aktov. Od

účastníkov sa očakáva dodržiavanie týchto pravidiel. Systémy založené na viacstranných zmluvných dohodách sú výnimkou a nie pravidlom, ako sa predpokladá podľa súčasného znenia článku 2 písm. a). Prevádzkovateľ systému, ako napríklad centrálny depozitár cenných papierov, burza alebo centrálna banka vo všeobecnosti zakladá systém jednostranne. V tomto zmysle by mal byť článok 2 písm. a) naformulovaný tak, že formálne dohody môžu byť založené buď zmluvou, štandardnými obchodnými podmienkami alebo legislatívou, t.j. zákonom alebo vykonávacím predpisom. Preto by vymedzenie pojmu systém malo odkazovať na formálnu dohodu „zahŕňajúcu“ namiesto „medzi“ troma alebo viacerými účastníkmi a táto zmena si vyžiada z toho vyplývajúce zmeny a doplnenia článku 2 písm. a) druhej zarážky.

- 4.2. Podľa súčasného vymedzenia pojmu systém nie je jasné, či zúčtovacie systémy ako napríklad centrálné protistrany alebo klíringové ústavy sú chránené pred systémovým rizikom podľa smernice 98/26/ES. Hoci za účelom predídenia neistoty, niekoľko členských štátov oznámilo Komisii klíringové systémy, ako sa predpokladá v článku 2 písm. a) tretej zarážke, slová „zúčtovanie alebo“ by mali byť pridané pred „výkon prevodných príkazov“ v článku 2 písm. a) prvej zarážke tak, aby tieto typy subjektov mohli byť tiež jednoznačne považované za samostatné systémy.
- 4.3. Navyše, pojem systém by mal byť vymedzený flexibilne, aby zahŕňal akýkoľvek budúci vývoj v organizácii systémov. Mal by byť najmä dostatočne široko vymedzený, aby zahŕňal akékoľvek budúce systémy, ktoré môžu byť vytvorené Eurosystemom alebo určené ECB v prípade, ak sú zriadené právnym aktom ECB záväzným pre účastníkov v zmysle dojednania s ECB, ktoré sa spravuje právom členského štátu. V každom prípade, systém zriadený právnym aktom ECB by taktiež mal patriť do vymedzenia pojmu systém v článku 2 písm. a) smernice 98/26/ES.

5. Okamih vstupu, neodvolateľnosť a interoperabilné systémy

- 5.1. ECB zastáva názor, že pojem „okamih vstupu“ do systému pre účely článku 3 ods. 3 smernice 98/26/ES vyžaduje spresnenie. Konkrétne, článok 3 ods. 3 uvádza, že okamih vstupu prevodného príkazu do systému je vymedzený pravidlami daného systému. Samotný okamih vstupu nie je vymedzený, a preto sa odlišuje medzi systémami tak vo vzťahu k jeho vymedzeniu, ako aj vo vzťahu k okamihu skutočného vstupu. Ak vnútroštátne právo, ktorým sa systém spravuje, vymedzuje okamih vstupu, pravidlá systému musia byť v súlade s takýmto vymedzením. Avšak vnútroštátne právo by malo poskytnúť dostatočnú flexibilitu pre pravidlá systému upravujúce okamih vstupu, aby mohli byť prispôbované na zohľadnenie osobitnej povahy operácii daného systému a aby chránili sofistikované zúčtovacie/optimalizačné postupy. Navyše je dôležité, aby medzi interoperabilnými systémami mali pravidlá všetkých zúčastnených systémov možnosť vymedziť okamih vstupu s dostatočnou flexibilitou, aby sa zabezpečila ochrana vzájomne prepojeného systému zúčtovania, a tým zaistila interoperabilita. ECB odporúča zodpovedajúcim spôsobom spresniť článok 3 ods. 4, aby sa odstránila nejednoznačnosť súvisiaca so skutočnosťou, že systémy majú určitú mieru voľnosti pri špecifikácii vhodného okamihu vstupu bez toho, aby boli obmedzené v tomto ohľade vnútroštátnym právom, ktoré môže byť rigidné a obtiažne novelizovateľné. Podobné úvahy sa vzťahujú na pojem neodvolateľnosti na účely článku 5 smernice 98/26/ES.
- 5.2. ECB podporuje zmeny a doplnenia týkajúce sa interoperabilných systémov vzhľadom na skutočnosť, že počet a význam týchto systémov sa výrazne zvýšil od prijatia smernice 98/26/ES. Predovšetkým, systémy zaviedli prepojenia a dokonca vzájomne sprístupnené prepojenia medzi sebou a pristupujú do iných systémov ako účastníci alebo prostredníctvom iných rozhraní. Avšak ECB navrhuje nahradiť pojem „systém“ vo vymedzení pojmu „interoperabilné systémy“ pojmom „usporiadanie“ medzi dvoma alebo viacerými systémami s cieľom zahrnúť všetky možné typy spojení a zároveň sa vyhnúť domnienke, že sa vytvára nová kategória systémov. Pre praktickú ukážku, TARGET2 platobná infraštruktúra⁽¹⁾ Eurosystemu pozostáva z množiny právne samostatných platobných systémov, ktoré sú vzájomne prepojené jednou technickou platformou založenou na usmernení ECB. Viac ako 60 iných systémov, vrátane systémov krajín mimo eurozóny, je pripojených na TARGET2 buď ako účastníci alebo prostredníctvom dvojstranných dohôd cez rozhranie pridruženého systému.

⁽¹⁾ Usmernenie ECB/2007/2 z 26. apríla 2007 o transeurópskom automatizovanom expresnom systéme hrubého zúčtovania platieb v reálnom čase (TARGET2) (Ú. v. EÚ L 237, 8.9.2007, s. 1).

6. Oznámenia prevádzkovateľov systému a dohľad

ECB víta vymedzenie pojmu prevádzkovateľa systému v novom článku 2 písm. o), aj keď sa domnieva, že tento pojem by mal byť mierne zmenený a doplnený s cieľom zabezpečiť, že zahŕňa tiež systémy, ktoré tvoria viacerí účastníci bez jediného prevádzkovateľa systému. Z rovnakého dôvodu by sa mal mierne zmeniť a doplniť tiež článok 3 ods. 1 druhý pododsek smernice, aby sa zabezpečilo, že dôkazné bremeno týkajúce sa vedomosti o platobnej neschopnosti leží na príslušnom prevádzkovateľovi systému. Navyše, ECB tiež súhlasí s návrhom na zmenu a doplnenie článku 10 smernice 98/26/ES tak, že členské štáty, popri oznamovaní systémov Komisii, budú takisto označovať prevádzkovateľa systému. Avšak v súlade s návrhom ECB vo vyššie uvedenom odseku 4.3, kde sa navrhuje, aby vymedzenie pojmu systém zahŕňalo systémy zriadené právnym aktom ECB, článok 10 ods. 1 by sa mal zmeniť a doplniť s cieľom umožniť buď členským štátom, alebo ECB oznámenie systémov a systémových operátorov Komisii. ECB zastáva názor, že článok 10 ods. 3 a 4, ktoré sú vynechané z návrhu Komisie, by sa mali opätovne do návrhu vrátiť. Navyše, článok 10 ods. 3, ktorý uznáva právomoc príslušných vnútroštátnych orgánov povoľovať systémy a vykonávať nad nimi dohľad, by mal uvádzať, že právomoc centrálnych bánk vykonávať dohľad, ktorá vyplýva z povinnosti zabezpečiť finančnú stabilitu, by sa mala rešpektovať.

7. Inštitúcie elektronických peňazí ako účastníci systémov

Vymedzenie pojmu „úverová inštitúcia“ v zmenenom a doplnenom článku 2 písm. b) smernice 98/26/ES, ktorý odkazuje na pojem uvedený v smernici 2006/48/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií (prepracované znenie) ⁽¹⁾, má účinky umožňujúce inštitúciám elektronických peňazí stať sa účastníkmi systémov určených v súlade so smernicou 98/26/ES za predpokladu, že inštitúcie elektronických peňazí sú regulované ako úverové inštitúcie. ECB to vníma ako pozitívnu legislatívnu zmenu, ktorá zlepší stabilitu systémov. Zmena postavenia inštitúcií elektronických peňazí ako úverových inštitúcií by si vyžadovala ďalšiu revíziu smernice 98/26/ES.

8. Kolízne normy

Jasné a jednoduché kolízne normy pre všetky aspekty zaknihovaných cenných papierov sú dôležité pre efektívnu a bezpečnú cezhraničnú držbu a prevod finančných nástrojov. ECB zdieľa názor Komisie, že súčasné kolízne normy uvedené v smernici 98/26/ES, smernici Európskeho parlamentu a Rady 2001/24/ES zo 4. apríla 2001 o reorganizácii a likvidácii úverových inštitúcií ⁽²⁾ a smernici 2002/47/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 6. júna 2002 o dohodách o finančných zárukách ⁽³⁾ zvýšili právnú istotu s ohľadom na určenie rozhodného práva. ECB taktiež berie na vedomie pripomienky Komisie v jej dokumente „Kolízne normy: modernizácia pravidiel PRIMA pre sprostredkované cenné papiere“, že praktické uplatňovanie jednotného režimu kolíznych noriem pre cezhraničné zúčtovanie a klíring cenných papierov v Spoločenstve neustále poukazuje na rozdiely medzi členskými štátmi pri výklade pojmu „umiestnenie účtu“. Takto režim Spoločenstva stále neposkytuje najvyššiu možnú úroveň predvídateľnosti a istoty, pokiaľ ide o rozhodné právo.

Obdobne, ECB s vysokým záujmom sleduje iniciatívu Komisie zvýšiť prehľadnosť súčasného režimu Spoločenstva. S ohľadom na komplexnosť tejto záležitosti, ECB zastáva názor, že všeobecná revízia by sa nemala uskutočniť v súvislosti s navrhovanou smernicou.

Zmeny a doplnenia smernice 2002/47/ES

9. Úverové pohľadávky

9.1. ECB veľmi víta navrhované zmeny a doplnenia smernice 2002/47/ES, ktoré sú namierené na uľahčenie použitia úverových pohľadávok ako kolaterálu pre centrálnu banku. Tieto zmeny robia právne postavenie centrálnych bánk v Európskej únii bezpečnejšie pri prijímaní úverových pohľadávok ako kolaterálu, s ohľadom na inak neharmonizovaný súbor pravidiel úverových pohľadávok v rozdielnych jurisdikciách EÚ. Možnosť použitia úverových pohľadávok ako kolaterálu pri operáciách centrálnej banky

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 177, 30.6.2006, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 125, 5.5.2001, s. 15.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 168, 27.6.2002, s. 43.

má veľký význam pre úverové inštitúcie v euro zóne, ktoré majú vysoký počet úverových pohľadávok vo svojich súvahách. Pre Eurosystem je veľmi dôležité, aby mohol používať úverové pohľadávky ako kolaterál v rámci režimu vytvoreného smernicou 2002/47/ES, čím by sa uľahčilo neformálne a dostatočne operatívne nakladanie s týmto druhom aktív, najmä prostredníctvom elektronických prostriedkov, a to aj na cezhraničnom základe. V súvislosti s tým preto ECB podporuje prijať znenie navrhnuté Komisiou bez toho, aby bola členským štátom daná možnosť voľby pri jeho implementácii, ktorá by mohla narušiť platnosť a právnu istotu pri prijímaní takéhoto kolaterálu.

- 9.2. Navrhované zmeny v článku 1 ods. 4 písm. a) smernice 2002/47/ES obmedzujú jeho uplatňovanie na úverové pohľadávky akceptovateľné ako kolaterál pre úverové operácie centrálnej banky. Na účely ECB a Eurosystemu je to dostatočné. Avšak navrhovaná zmena a doplnenie obsahuje úpravu, ktorá umožňuje použitie úverových pohľadávok nielen na účely operácií centrálnej banky, pričom sa navrhuje uplatňovanie pravidiel v smernici 2002/47/ES na akékoľvek úverové pohľadávky akceptovateľné ako kolaterál v prípade úverových operácií centrálnej banky v EÚ. Vzniká problém transparentnosti týkajúci sa rozsahu, v akom navrhovaná zmena umožní aj príjemcom kolaterálu, ktorí nie sú centrálnou bankou, použiť takéto akceptovateľné úverové pohľadávky centrálnej banky na účely kolaterálu. Predovšetkým, nie všetky centrálny banky EÚ môžu mať ľahko dostupné kritériá akceptovateľnosti pre prijatie úverových pohľadávok ako kolaterálu, čo by mohlo spôsobiť problémy príjemcom kolaterálu, ktorí nie sú centrálnou bankou, efektívnym spôsobom určiť, či úverová pohľadávka, ktorú zamýšľajú použiť ako kolaterál, je v skutočnosti akceptovateľná. Okrem toho, kritériá akceptovateľnosti, ktoré sa uplatňujú v Eurosysteme a v centrálnych bankách mimo eurozóny, sa môžu odlišovať a takéto kritériá môžu byť časom zmenené a doplnené. Obdobne, za účelom zabezpečenia právnej istoty a rovnakých pravidiel v celej EÚ, ECB odporúča, aby bol v smernici 2002/47/ES prijatý jednoduchý a jednotný pojem úverových pohľadávok, ktorý by nespájal takéto úverové pohľadávky s kritériami akceptovateľnosti používanými centrálnymi bankami. Takýto pojem úverových pohľadávok na účely vymedzenia rozsahu pôsobnosti smernice 2002/47/ES by mal byť dostatočne široko vymedzený, aby zahŕňal úverové pohľadávky, ktoré sú akceptovateľné Eurosystemom. Ak nie je možné prijať takýto jednotný pojem, je dôležité zabezpečiť aspoň to, aby úverové pohľadávky skutočne zmobilizované ako kolaterál vo vzťahu k Eurosystemu boli vymedzené v novom pojme v smernici 2002/47/ES.
- 9.3. Navrhované zmeny a doplnenia nezahŕňajú objasnenie kolíznych noriem vzťahujúcich sa na cezhraničné použitie úverových pohľadávok ako kolaterálu. Súčasný znenie článku 9 smernice 2002/47/ES o kolíznych normách sa vzťahuje len na zaknihované cenné papiere a jednoznačne sa nevzťahujú na úverové pohľadávky. Pre cezhraničnú mobilizáciu úverových pohľadávok ako kolaterálu je nesmierne dôležité zosúladiť príslušné kolízne normy. Úverové pohľadávky použité ako kolaterál môžu zahŕňať viacero jurisdikcií, napríklad jurisdikciu dlžníka, veriteľa, zmluvy atď., a z dôvodu právnej istoty potrebujú strany presne vedieť, ktoré právo je rozhodné na účely platnosti a priority mobilizovaných úverových pohľadávok ako kolaterálu. V súčasnosti nie sú kolízne normy o účinkoch postúpenia pohľadávok voči tretím osobám v EÚ zosúladené; neistota existuje s ohľadom na rozhodné právo a tieto osoby musia dodržiavať požiadavky viacerých jurisdikcií, aby dosiahli určitú istotu o spoľahlivosti prijímania kolaterálu. Toto je výrazná prekážka a cezhraničnému využívaniu úverových pohľadávok ako kolaterálu v rámci EÚ by výrazne pomohlo, ak by sa prijal jednotný súbor kolíznych noriem účinný voči takým tretím osobám. Keďže sa v nariadení Rím I⁽¹⁾ takáto zmena nenachádza, je obzvlášť dôležité zahrnúť takéto pravidlá do smernice 2002/47/ES. Existencia takýchto spoločných pravidiel by priniesla veľký úžitok.
- 9.4. ECB taktiež navrhuje nasledovné technické pripomienky s cieľom zabezpečiť konzistentnosť v rámci navrhovanej smernice, pokiaľ ide o zahrnutie úverových pohľadávok do smernice 2002/47/ES. S cieľom zabezpečiť, že nie len postúpenie úverových pohľadávok, ale aj záložné právo k úverovým pohľadávkam je upravené v rámci rozsahu pôsobnosti smernice 2002/47/ES, článok 2 ods. 1 písm. c) by sa mal zmeniť a doplniť tak, aby odkazoval na nárok na kolaterál v plnom rozsahu s cieľom objasniť, že záložné právo k úverovým pohľadávkam alebo uplatnenie osobitného zabezpečovacieho inštitútu

(¹) KOM(2005) 650 v konečnom znení.

vo vzťahu k nim („charging of credit claims“) je tiež vymedzené v rámci pojmu „záložná dohoda o finančnej záruke“. Navyše, odkaz na úverové pohľadávky v článku 2 ods. 1 písm. e) by sa mal doplniť do pojmu finančných nástrojov. Nakoniec, článok 3 by sa mal zmeniť a doplniť tak, aby odkazoval na „prevod držby“ popri registrácii a notifikácii v súvislosti s podmienkami platnosti dohody o finančnej záruke.

10. Čisté zúčtovanie („netting“)

Navrhovaná smernica neobsahuje žiadne zmeny a doplnenia ustanovení o čistom zúčtovaní pri platobnej neschopnosti tak v smernici 2002/47/ES, ako ani v smernici 98/26/ES. Naďalej však platí, že schopnosť ukončiť zúčtovanie pri platobnej neschopnosti protistrany je na finančných trhoch nesmierne dôležitá. Otázka vynútiteľnosti záverečného vyrovnania ziskov a strát („close-out netting“) nie je tak obmedzená na jednotlivé dohody o finančných zárukách, ale sa vzťahuje na všetky typy dohôd, ktorých cieľom je zníženie úverového rizika a angažovanosti. Existuje potreba ďalšieho vývoja úpravy čistého zúčtovania, a to nielen v smernici 2002/47/ES, ale všeobecne v celom finančnom práve EÚ. Bolo by napríklad prospešné, ak by sa dosiahla väčšia jednotnosť medzi viacerými pojmami čistého zúčtovania a započítania v rozličných právnych aktoch EÚ. Zároveň, z pohľadu systémového významu výkonu práv automatického záverečného vyrovnania voči systémovo dôležitým úverom a finančným inštitúciám vykonávajúcim činnosť na medzinárodných finančných trhoch, existuje potreba širšej diskusie na úrovni EÚ o uplatňovaní ustanovení o záverečnom vyrovnaní ziskov a strát na finančné inštitúcie na trhu mimoburzových derivátov, a nie len v súvislosti s dohodami o finančných zárukách.

11. Navrhované znenie

Pokiaľ by vyššie uvedené stanovisko viedlo k zmenám navrhovaných smerníc, navrhované znenie príslušných zmien je uvedené v prílohe.

Vo Frankfurt nad Mohanom 7. augusta 2008

Prezident ECB
Jean-Claude TRICHET

PRÍLOHA

NAVRHOVANÉ ZNENIE ⁽¹⁾

Text navrhovaný Komisiou ⁽¹⁾	Zmeny a doplnenia navrhované ECB ⁽²⁾
<p>Zmena a doplnenie 1 Článok 1 navrhovanej smernice Zmena a doplnenie smernice 98/26/ES, článok 2 písm. a)</p>	
<p>Článok 2</p> <p>Na účely tejto smernice:</p> <p>a) „systém“ znamená formálne usporiadanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> — medzi tromi alebo viacerými účastníkmi, nepočítajúc prípadného zúčtovacieho agenta, možnú centrálnu protistranu, možný zúčtovací ústav alebo prípadného nepriameho účastníka, so spoločnými pravidlami a štandardizovanými úpravami pre výkon prevodných príkazov medzi účastníkmi, — spravujúce sa právom členského štátu zvoleným účastníkmi; avšak účastníci si môžu vybrať iba právo členského štátu, v ktorom má aspoň jeden z nich svoje ústredie, a — označené bez toho, aby tým boli dotknuté prísnejšie podmienky stanovené všeobecnými vnútroštátnymi právnymi predpismi, ako systém a oznámené Komisii členským štátom, ktorého právo je uplatniteľné, po tom, ako tento členský štát bude súhlasiť s primeranosťou pravidiel systému. 	<p>Článok 2</p> <p>Na účely tejto smernice:</p> <p>a) „systém“ znamená formálne usporiadanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> — medzi pozostávajúce z troch alebo viacerých účastníkov, nepočítajúc prípadného zúčtovacieho agenta, možnú centrálnu protistranu, možný zúčtovací ústav alebo prípadného nepriameho účastníka, so spoločnými pravidlami a štandardizovanými úpravami pre klíring alebo výkon prevodných príkazov medzi účastníkmi, — spravujúce sa právom členského štátu zvoleným účastníkmi; avšak účastníci si môžu vybrať iba právo členského štátu, v ktorom má aspoň jeden z nich svoje ústredie alebo zriadené právnym aktom ECB záväzným pre účastníkov v zmysle dojednania s ECB, ktoré sa spravuje právom členského štátu, a — označené bez toho, aby tým boli dotknuté prísnejšie podmienky stanovené všeobecnými vnútroštátnymi právnymi predpismi, ako systém a oznámené Komisii buď i) členským štátom ktorého právo je rozhodné po tom, ako členský štát súhlasil s primeranosťou pravidiel systému a bez toho, aby tým boli dotknuté všeobecne platné prísnejšie podmienky ustanovené vnútroštátnym právom, alebo ii) ECB ako systém zriadený právnym aktom ECB.

Odôvodnenie – pozri odsek 4 stanoviska

Zmena a doplnenie 2

Článok 1 navrhovanej smernice
 Zmena a doplnenie smernice 98/26/ES, článok 2 písm. f) a g)

<p>Článok 2</p> <p>f) „účastník“ znamená inštitúciu, centrálnu protistranu, zúčtovacieho agenta alebo zúčtovací ústav alebo systém. [...]</p>	<p>Článok 2</p> <p>f) „účastník“ znamená len inštitúciu, centrálnu protistranu, zúčtovacieho agenta alebo zúčtovací ústav alebo prevádzkovateľa systému. [...]</p>
---	--

⁽¹⁾ Navrhované znenie v prílohe vychádza zo znenia navrhovanej smernice a zo znenia smernice 98/26/ES a smernice 2002/47/ES, ktorá podľa názoru ECB taktiež vyžaduje zmenu a doplnenie. Navrhované znenie sa sústreďuje na zmeny a doplnenia, ktoré vyjadrujú návrhy ECB v tomto stanovisku. Návrhy by sa mali uplatňovať *mutatis mutandis*, a kde je to relevantné, na iné smernice Spoločenstva zmenené a doplnené navrhovanou smernicou.

Text navrhovaný Komisiou ⁽¹⁾	Zmeny a doplnenia navrhované ECB ⁽²⁾
g) „nepriamy účastník“ znamená inštitúciu, centrálnu protistranu, zúčtovacieho agenta, zúčtovací ústav alebo systém so zmluvným vzťahom s inštitúciou zúčastňujúcou sa na systéme vykonávajúcim prevodné príkazy, čo umožňuje nepriamemu účastníkovi zadávať prevodné príkazy cez systém;	g) „nepriamy účastník“ znamená len inštitúciu, centrálnu protistranu, zúčtovacieho agenta, zúčtovací ústav alebo prevádzkovateľa systému so zmluvným vzťahom s inštitúciou zúčastňujúcou sa na systéme vykonávajúcim prevodné príkazy, čo umožňuje nepriamemu účastníkovi, aby prevodné príkazy prechádzali cez systém, avšak za predpokladu, že nepriamy účastník je známy prevádzkovateľovi systému;

Odôvodnenie – pozri odsek 3 stanoviska

Zmena a doplnenie 3

Článok 1 navrhovanej smernice

Zmena a doplnenie smernice 98/26/ES, článok 2 písm. n)

Článok 2	Článok 2
n) „interoperabilný systém“ znamená systém, ktorý vstupuje do súladu s jedným alebo viacerými systémami, ktorými sa vyvoláva založenie vzájomných riešení a nielen jednoduché pripojenie existujúcich štandardne ponúkaných služieb;	n) „interoperabilné usporiadania “ znamenajú systém, ktorý vstupuje do súladu s jedným alebo viacerými systémami akékoľvek usporiadania medzi dvoma alebo viacerými prevádzkovateľmi systému, ktoré zahŕňajú založenie vzájomných riešení a nielen jednoduché pripojenie na existujúce štandardne ponúkané služby;

Odôvodnenie – pozri odsek 5.2 stanoviska

Zmena a doplnenie 4

Článok 1 ods. 2 písm. f) navrhovanej smernice

Zmena a doplnenie smernice 98/26/ES, článok 2 písm. o)

o) „prevádzkovateľ systému“ znamená subjekt zodpovedný za každodennú prevádzku systému. Prevádzkovateľ systému môže pôsobiť aj ako zúčtovací agent, centrálna protistrana alebo zúčtovací ústav.	o) „prevádzkovateľ systému“ znamená subjekt, prípadne subjekty , zodpovedný za každodennú prevádzku systému. Prevádzkovateľ systému môže pôsobiť aj ako zúčtovací agent, centrálna protistrana alebo klíringový ústav.
--	---

Odôvodnenie – pozri odsek 6 stanoviska

Zmena a doplnenie 5

Článok 1 ods. 3 navrhovanej smernice

Zmena a doplnenie smernice 98/26/ES, článok 3 ods. 1 pododsek 2

Ak sa vo výnimočných prípadoch prevodné príkazy zadali do systému po okamihu začatia konkurzného konania a vykonali v priebehu pracovného dňa, ako je vymedzený pravidlami daného systému, počas ktorého sa vyskytne začatie takéhoto konania, sú právne vynútiteľné a záväzné voči tretím stranám iba vtedy, ak prevádzkovateľ systému môže po momente vyrovnania dokázať, že si nebol vedomý a ani nemohol byť vedomý začatia takéhoto konania.	Ak sa vo výnimočných prípadoch prevodné príkazy zadali do systému po okamihu začatia konkurzného konania a vykonali v priebehu pracovného dňa, ako je vymedzený pravidlami daného systému, počas ktorého sa takéto konanie začne, sú právne vynútiteľné a záväzné voči tretím stranám iba vtedy, ak príslušný prevádzkovateľ systému môže po vykonaní zúčtovania dokázať, že si nebol vedomý a ani nemohol byť vedomý začatia takéhoto konania.
---	--

Odôvodnenie – pozri odsek 6 stanoviska

Text navrhovaný Komisiou ⁽¹⁾	Zmeny a doplnenia navrhované ECB ⁽²⁾
Zmena a doplnenie 6	
Článok 1 navrhovanej smernice	
Zmena a doplnenie smernice 98/26/ES, nový článok 3 ods. 4	
<p>Článok 3</p> <p>4. V prípade interoperabilných systémov si každý systém určuje svoje vlastné pravidlá okamihu vstupu do vlastného systému. Na pravidlá okamihu vstupu jedného systému nemajú vplyv žiadne pravidlá iných systémov, s ktorými je interoperabilný.</p>	<p>Článok 3</p> <p>4. V prípade interoperabilných usporiadaní, každý systém určuje vo svojich vlastných pravidlách okamih vstupu do jeho systému. Na pravidlá okamihu vstupu jedného systému nemajú vplyv žiadne pravidlá iných systémov, s ktorými je interoperabilný, aby sa v čo najväčšej možnej miere zabezpečilo, že pravidlá všetkých systémov, ktoré sú stranami interoperabilných usporiadaní, sú v tomto ohľade koordinované.</p> <p>Pokiaľ to nie je výslovne uvedené v pravidlách zúčastnených systémov, pravidlá o okamihu vstupu jedného systému nie sú ovplyvnené žiadnymi pravidlami iných systémov, s ktorými je interoperabilný.</p>
<u>Odôvodnenie</u> – pozri odsek 5.1 stanoviska	
Zmena a doplnenie 7	
Článok 1 navrhovanej smernice	
Zmena a doplnenie smernice 98/26/ES, článok 5	
<p>Článok 5</p> <p>Prevodný príkaz nesmie byť zrušený účastníkom v systéme ani treťou osobou od okamihu, ktorý je definovaný pravidlami tohto systému.</p> <p>V prípade interoperabilných systémov si každý systém určuje svoje vlastné pravidlá okamihu výstupu z vlastného systému. Na pravidlá okamihu výstupu jedného systému nemajú vplyv žiadne pravidlá iných systémov, s ktorými je interoperabilný.</p>	<p>Článok 5</p> <p>Prevodný príkaz nesmie byť zrušený účastníkom v systéme ani treťou osobou od okamihu, ktorý je definovaný pravidlami tohto systému.</p> <p>V prípade interoperabilných usporiadaní, každý systém určuje vo svojich vlastných pravidlách okamih výstupu z vlastného systému. Na pravidlá okamihu výstupu jedného systému nemajú vplyv žiadne pravidlá iných systémov, s ktorými je interoperabilný. neodvolateľnosti, aby sa v čo najväčšej možnej miere zabezpečilo, že pravidlá všetkých systémov, ktoré sú stranami interoperabilných usporiadaní, sú v tomto ohľade koordinované.</p> <p>Pokiaľ to nie je výslovne uvedené v pravidlách zúčastnených systémov, pravidlá o okamihu neodvolateľnosti jedného systému nie sú ovplyvnené žiadnymi pravidlami iných systémov, s ktorými je interoperabilný.</p>
<u>Odôvodnenie</u> – pozri odsek 5.1 stanoviska	
Zmena a doplnenie 8	
Článok 1 navrhovanej smernice	
Zmena a doplnenie smernice 98/26/ES, článok 9 ods. 1	
<p>Článok 9</p> <p>1. Práva systému alebo účastníka na vecnú záruku, ktorá sa mu poskytla v súvislosti so systémom, a práva centrálnych bánk členských štátov alebo Európskej centrálnej banky na zabezpečenie zárukou, ktoré sa im poskytlo, nie sú dotknuté konkurzným konaním voči účastníkovi alebo protistrane k centrálnym bankám členských štátov alebo Európskej centrálnej banke, ktorí poskytli vecnú záruku. Takáto vecná záruka sa môže použiť na uspokojenie týchto práv.</p>	<p>Článok 9</p> <p>1. Práva prevádzkovateľa systému alebo účastníka na kolaterál, ktorý sa mu poskytne v súvislosti so systémom a práva centrálnych bánk členských štátov alebo Európskej centrálnej banky na poskytnutý kolaterál nie sú dotknuté konkurzným konaním voči účastníkovi alebo protistrane k centrálnym bankám členských štátov alebo Európskej centrálnej banke alebo voči tretej osobe vrátane, nie však výlučne, voči osobám pridruženým k takémuto účastníkovi alebo k protistrane, ktoré kolaterál poskytli. Takýto kolaterál sa môže použiť na uspokojenie týchto práv.</p>
<u>Odôvodnenie</u> – pozri odsek 2 stanoviska	

Text navrhovaný Komisiou ⁽¹⁾	Zmeny a doplnenia navrhované ECB ⁽²⁾
Zmena a doplnenie 9	
Článok 1 navrhovanej smernice	
Zmena a doplnenie smernice 98/26/ES, článok 10	
<p>Článok 10</p> <p>Členské štáty určia systémy a príslušných prevádzkovateľov systémov, ktorí sa majú zahrnúť do rozsahu tejto smernice, a oznámia ich Komisii a informujú Komisiu o orgánoch, ktoré určili v súlade s článkom 6 ods. 2.</p> <p>Prevádzkovateľ systému oznámi členskému štátu, ktorého právo je uplatniteľné, účastníkov v systéme vrátane akýchkoľvek možných nepriamych účastníkov, ako aj akúkoľvek zmenu, ktorá sa ich týka;</p>	<p>Článok 10</p> <p>Členské štáty alebo ECB, ak je systém zriadený právnym aktom ECB, určia systémy a jednotlivých prevádzkovateľov systémov, ktorí majú byť zahrnutí do rozsahu pôsobnosti tejto smernice a oznámia ich Komisii, ako aj informujú Komisiu o orgánoch, ktoré určili v súlade s článkom 6 ods. 2.</p> <p>Prevádzkovateľ systému oznámi členskému štátu, ktorého právo je rozhodné, účastníkov v systéme, vrátane akýchkoľvek možných nepriamych účastníkov, ako aj akúkoľvek zmenu, ktorá sa ich týka.</p> <p>Okrem oznámenia ustanoveného v druhom pododseku, členské štáty môžu uložiť prevádzkovateľom systému, ktorí patria do ich jurisdikcie, podmienky týkajúce sa dohľadu alebo povolenia. Malo by sa tiež zabezpečiť rešpektovanie právomocí Európskej centrálnej banky a národných centrálnych bánk vykonávať dohľad.</p> <p>Každý, kto preukáže oprávnený záujem, môže požiadať inštitúciu, aby ho informovala o systémoch, ktorých je účastníkom a aby mu poskytla informáciu o hlavných pravidlách upravujúcich fungovanie týchto systémov;</p>
<i>Odôvodnenie – pozri odsek 6 stanoviska</i>	
Zmena a doplnenie 10	
Zmena a doplnenie smernice 2002/47/ES, článok 2 ods. 1 písm. c)	
<p>Článok 2 ods. 1 písm. c)</p> <p>c) „záložná dohoda o finančnej záruke“ je dohoda, pri ktorej poskytovateľ záruky poskytuje finančnú záruku v podobe zálohy v prospech alebo do rúk príjemcu záruky, pričom poskytovateľ záruky si pri zriadení záložného práva ponecháva plné vlastnícke právo k finančnej záruke;</p>	<p>Článok 2 ods. 1 písm. c)</p> <p>c) „dohoda o zabezpečení kolaterálom“ je dohoda, pri ktorej poskytovateľ kolaterálu poskytuje kolaterál v podobe zábezpeky v prospech alebo do rúk príjemcu kolaterálu, pričom poskytovateľ kolaterálu si pri zriadení práva k zábezpeke ponecháva plné vlastnícke právo alebo plný nárok na kolaterál;</p>
<i>Odôvodnenie – pozri odsek 9 stanoviska</i>	
Zmena a doplnenie 11	
Zmena a doplnenie smernice 2002/47/ES, článok 2 ods. 1 písm. e)	
<p>Článok 2 ods. 1 písm. e)</p> <p>e) „finančné nástroje“ sú akcie v obchodných spoločnostiach a iné cenné papiere ekvivalentné akciám v obchodných spoločnostiach, dlhopisy a iné druhy dlhových nástrojov obchodovateľných na kapitálovom trhu a všetky ostatné cenné papiere, ktoré sa bežne obchodujú a ktoré sú spojené s právom nadobudnúť takéto akcie, dlhopisy a iné cenné papiere formou upísania, kúpy alebo výmeny, alebo ktoré vedú k hotovostnému zúčtovaniu (s výnimkou platobných nástrojov), vrátane podielov v podnikoch na kolektívne investovanie, nástrojov peňažného trhu a nárokov a práv súvisiacich s niektorým z horeuvedených;</p>	<p>Článok 2 ods. 1 písm. e)</p> <p>e) „finančné nástroje“ sú akcie v obchodných spoločnostiach a iné cenné papiere rovnocenné akciám v obchodných spoločnostiach, dlhopisy a iné druhy dlhových nástrojov obchodovateľných na kapitálovom trhu a všetky ostatné cenné papiere, ktoré sa bežne obchodujú a ktoré sú spojené s právom nadobudnúť takéto akcie, dlhopisy a iné cenné papiere formou upísania, kúpy alebo výmeny, alebo ktoré vedú k hotovostnému zúčtovaniu (s výnimkou platobných nástrojov), vrátane podielov v podnikoch kolektívneho investovania, nástrojov peňažného trhu a nárokov a práv súvisiacich s niektorým z horeuvedených, ako aj úverové pohľadávky v rozsahu ustanovenom touto smernicou;</p>
<i>Odôvodnenie – pozri odsek 9 stanoviska</i>	

Text navrhovaný Komisiou ⁽¹⁾	Zmeny a doplnenia navrhované ECB ⁽²⁾
<p>Zmena a doplnenie 12 Článok 2 ods. 3 navrhovanej smernice Zmena a doplnenie smernice 2002/47/ES, článok 3</p>	
<p>Článok 3 nový pododsek Ak sa úverové pohľadávky poskytujú ako finančná záruka, členské štáty nevyžadujú, aby vytvorenie, platnosť alebo dôkazná prípustnosť ich poskytnutia ako finančnej záruky podľa dohody o finančnej záruke boli podmienené vykonaním akéhokoľvek formálneho úkonu, ako napríklad registrácie alebo oznámenia dlžníka úverovej pohľadávky poskytnutej ako záruky.</p>	<p>Článok 3 nový pododsek Ak sa úverové pohľadávky poskytujú ako kolaterál, členské štáty nesmú požadovať, aby vypracovanie, platnosť, alebo dôkazná prípustnosť ich poskytnutia ako kolaterálu podľa dohody o kolaterále boli podmienené vykonaním akéhokoľvek formálneho úkonu, ako je napríklad registrácia, prevod držby alebo oznámenie dlžníka o poskytnutí úverovej pohľadávky ako kolaterálu.</p>
<p><u>Odôvodnenie</u> – pozri odsek 9 stanoviska</p>	
<p>(¹) Prečiarknutým písmom v texte sa označuje text, ktorý ECB navrhuje vypustiť. (²) Tučným písmom sa označuje nový text, ktorý ECB navrhuje vložiť.</p>	